

دانشگاه الزهرا

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته توسعه اقتصادی و برنامه ریزی

عنوان:

مزیت یابی در صنعت سیمان

استاد راهنما: جناب آقای دکتر حائریان اردکانی

استاد مشاور: جناب آقای دکتر احمد قاسمی

نگارش: عاطفه سید بنکدار

خرداد ۱۳۷۸

چکیده:

اتخاذ سیاست های توسعه صنعتی مناسب در مناطق مختلف و مستعد می تواند راهی برای توسعه تجارت و گسترش بازارهای تجاری برای تولیدات صنعتی و نهایتاً توسعه اقتصادی باشد. از سیاستهای موفق توسعه در دو دهه گذشته سیاست توسعه صادرات بوده است و مصداق این موقعیت اقتصاد شکوفای کشورهای جنوب شرقی آسیا است. توجه به توسعه صادرات بدون ارزیابی امکانات، قابلیت ها، گرایش ها و ساختار صنعتی و تولیدی کشور امکان پذیر نخواهد بود.

در این پایان نامه با استفاده از روش محاسبه هزینه منابع داخلی، مزیت نسبی سیمان محاسبه شده است. برای محاسبه هزینه منابع داخلی محصول سیمان، از قیمت های جاری نیروی کار و سرمایه و سایر عوامل تولید استفاده شده و ارقام آن از میانگین قیمت تمام شده سیمان در کارخانجات کشور به دست آمده است. در این روش صنعتی دارای مزیت نسبی است که ضریب هزینه منابع داخلی آن کوچکتر از یک باشد. در حقیقت هزینه منابع داخلی، هزینه ای است که برای فروش یک واحد از ماده انجام شده است.

نتایج به دست آمده در این بررسی نشان می دهد که هزینه منابع داخلی محصول سیمان کشور در سال ۱۳۷۵ بر اساس نرخ ارز صادراتی، یک دلار معادل ۳۰۰۰ ریال برابر ۰/۷۳ بوده و در نتیجه دارای مزیت نسبی بوده

است. همچنین در سالهای ۱۳۷۶ و ۱۳۷۷ که آمار کلیه کارخانجات در دسترس نبوده است با استفاده از آمار قیمت تمام شده کارخانجاتی که طی برنامه اول تا سال ۱۳۷۷ به بهره برداری رسیده اند و بر اساس نرخ ارز صادراتی، این کارخانجات دارای مزیت نسبی نبوده اند. افزودن قیمت سایه نیروی کار، سرمایه، سوخت و سایر عوامل تولید و با نرخ ارز مذکور، نتایج *DRC* را افزایش خواهد داد.

افزایش ضریب هزینه منابع داخلی صنعت سیمان طی سالهای ۷-۱۳۷۵ از ۰/۹ به ۱/۵۴ و ۱/۶ سرمایه گذاری بیشتر در این صنعت را با قیمت ها و شرایط کنونی با تردید مواجه می سازد. برای رفع این مشکل تمهیداتی که از سوی دولت در اواخر سال ۱۳۷۷ انجام گرفت (فروش ارز حاصل از صادرات محصول در بازار سهام) کاهش ضریب هزینه منابع داخلی سیمان را به کمتر از یک ممکن می سازد. نتایج این بررسی ضرورت توجه به قیمت تمام شده سیمان و عوامل تعیین کننده آن، برنامه ریزی جهت بهینه سازی انرژی مصرفی و هزینه های مربوط به آن را در خصوص استفاده از روش های بهینه، کاهش هزینه های ارزی را موفق می سازد.

فهرست جداول

جدول (۱-۱) طرق بدست آوردن شاخص نرخ ارز موثر برای مجموعه ای از کشورها

جدول (۱-۲) خلاصه ای از مطالعات انجام شده

جدول (۱-۳) برآورد تقاضای واردات

جدول (۲-۳) برآورد تقاضای صادرات

جدول (۳-۳) توزیع وقفه های زمانی و معادلات تضمینی باند مدت صادرات و واردات

جدول (۴-۳) اماره های مربوط به آزمون خود همبستگی جملات اختلال برای تقاضای واردات

جدول (۵-۳) اماره های مربوط به آزمون خود همبستگی جملات اختلال برای تقاضای صادرات

جدول (۷-۳) RMSE, ضریب همبستگی و میانگین مقادیر واقعی و شبیه سازی شده متغیرهای درون

زای

نمودار (۱-۱) تغییرات در منحنی تقاضای کشور برای پول خارجی و نا اطمینانی

نمودار (۲-۱) نوسانات نرخ مبادله در سه حالت (بدون سفته بازی, سفته بازی با ثبات و سفته بازی بی

ثبات)

نمودار (۳-۱) تابع عرضه صادرات و تقاضای واردات

نمودار (۱-۳) مقادیر شبیه سازی شده و واقعی واردات

نمودار (۲-۳) مقادیر شبیه سازی شده و واقعی صادرات

نمودار (۳-۳) مقادیر شبیه سازی شده و واقعی ذخائر ارزی

نمودار (۴-۳) نرخ صادرات, واردات, ذخائر ارزی در اثر ۳۰٪ تغییر در ریسک نرخ ارز وارد کننده

نمودار (۵-۳) نرخ صادرات, واردات, ذخائر ارزی در اثر ۳۰٪ تغییر در ریسک نرخ ارز واردات کننده

نمودار (۶-۳) نرخ صادرات, واردات, ذخائر ارزی در اثر ۳۰٪ تغییر در ریسک نرخ ارز واردات کننده و

واردکننده بطور همزمان